

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

квітень-червень 2018

Інформаційний бюлетень Програми USAID «Нове правосуддя»

Новини у сфері законодавства та верховенства права

Прийнято Закон «Про Вищий антикорупційний суд»

7 червня 2018 року Верховна Рада ухвалила Закон «Про Вищий антикорупційний суд» (№ [2447-VIII](#)) 315 голосами «за». Закон було підписано Президентом та оприлюднено в офіційному виданні «Голос України», після чого він набрав чинності 14 червня 2018 року. Закон створює законодавче поле для діяльності Вищого антикорупційного суду (ВАС) та добору суддів ВАС. 21 червня 2018 року Верховна Рада прийняла Закон «Про утворення Вищого антикорупційного суду» (№ [2470-VIII](#)), який фактично утворив суд. Закон набрав чинності 28 червня 2018 року.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України рекомендує для переведення суддів Верховного Суду України та вищих судів до судів нижчих інстанцій

Вища кваліфікаційна комісія суддів України (ВККСУ) почала розглядати питання щодо рекомендування для переведення суддів Верховного Суду України та вищих судів до судів того самого або нижчого рівня без конкурсу. В результаті протягом травня-червня ВККСУ прийняла рішення рекомендувати для переведення 12 суддів Верховного Суду України, 15 суддів Вищого адміністративного суду, двох суддів Вищого спеціалізованого суду та 33 суддів Вищого господарського суду на посади суддів місцевих та апеляційних судів.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України продовжує проведення кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів

26 червня 2018 року Вища кваліфікаційна комісія суддів України (ВККСУ) оприлюднила проміжні результати кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на їх відповідність займаній посаді, яке триває з жовтня 2017 року. Із 994 суддів, стосовно яких завершено кваліфікаційне оцінювання, ВККСУ визнала 805 суддів такими, що відповідають займаній посаді. Інші 189 суддів підлягають звільненню або вже звільнені. Із числа суддів, які пройшли оцінювання, 242 судді, в яких 5-річний строк повноважень закінчився до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», вже рекомендовані Вищій раді правосуддя (ВРП) для призначення на посади. 18 червня 2018 року ВРП почала розгляд рекомендацій ВККСУ щодо призначення цих суддів на посади до місцевих судів, що дозволить відновити або розвантажити роботу цих судів. Кваліфікаційне оцінювання триває, його повинні пройти всі 5157 суддів місцевих та апеляційних судів. Процедура оцінювання включає складення іспиту, що проводиться шляхом анонімного письмового тестування та виконання практичного завдання, проведення психологічного тестування, дослідження досьє судді та проведення співбесіди.

У Верховній Раді зареєстровано законопроект про внесення змін до Закону «Про судоустрій і статус суддів» щодо військових судів

22 травня 2018 року у Верховній Раді зареєстровано проект закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо військових судів (№ [8392](#), автор народний депутат Віталій Купрій). Законопроект пропонує передбачити функціонування в судовій системі України

військових судів і внести зміни до низки положень Закону «Про судоустрій і статус суддів» для забезпечення їх функціонування. Відповідно до законопроекту військові суди скликаються для розгляду адміністративних та кримінальних справ, а також справ про адміністративні правопорушення, вчинених військовослужбовцями. Військові суди було ліквідовано у 2010 році, оскільки їх діяльність порушувала принцип суддівської незалежності та не відповідала вимогам статті 6 Європейської конвенції з прав людини.

Новини Програми USAID «Нове правосуддя»

Відбулася орієнтаційна зустріч для новообраних членів Ради суддів України

11 квітня 2018 року Програма USAID «Нове правосуддя» спільно з Канадсько-українським Проектом підтримки судової реформи надали підтримку Раді суддів України в проведенні орієнтаційної зустрічі для її новообраних членів. Учасники заходу ознайомились з результатами попередньої роботи проектів міжнародних донорів, а також обговорили потреби й пріоритети Ради суддів України з метою планування подальшої співпраці. Програма зустрічі включала питання комунікації та громадської обізнаності про роботу судової системи, оцінки якості роботи суду, забезпечення гендерної рівності, судового адміністрування, суддівської етики та конфлікту інтересів. За результатами обговорення члени Ради суддів визначили напрями подальшої співпраці з програмою, серед яких впровадження правил суддівської етики шляхом розробки онлайн механізму для отримання суддями роз'яснень стосовно етичних дилем, застосування рекомендацій щодо покращення зв'язків судів з громадськістю та їх комунікаційної політики, оновлення Правил поведінки працівника суду, проведення оцінювання роботи судів за методологією, розробленою програмою, а також оцінювання впровадження принципу гендерної рівності в судову систему за допомогою індексу гендерної чутливості в діяльності судової влади, розробленою програмою.

Програми USAID «Нове правосуддя» провела чергову зустріч Дорадчої групи партнерів програми

Учасники третьої зустрічі Дорадчої групи партнерів Програми USAID «Нове правосуддя» 13 червня 2018 року в Києві. ФОТО: Програма USAID «Нове правосуддя»

13 квітня 2018 року Програма USAID «Нове правосуддя» у співпраці з Координатором проектів ОБСЄ в Україні та Урядом Канади провела третю зустріч Дорадчої групи партнерів програми. Функцією дорадчої групи є визначення та перевірка показників програми, які розроблені на основі міжнародних інструментів оцінювання судових систем, а також розробка рекомендацій для програми та її українських партнерів на основі аналізу даних моніторингу та оцінювання. Під час зустрічі учасники ознайомились з результатами та висновками першої програми моніторингу судових процесів та з проектами нових методик вимірювання довіри до судової влади. Вони також обговорили показники моніторингу та оцінювання Програми USAID «Нове правосуддя», що базуються на результатах національних опитувань працівників апарату суду та юристів, що беруть участь у судових провадженнях, і взяли участь у другому щорічному опитуванні членів дорадчої групи щодо незалежності та підзвітності судової системи України відповідно до показників Європейської мережі рад правосуддя (ЄМРП). До складу дорадчої ради входять представники урядових інституцій – партнерів програми, міжнародних програм та проектів, а також організацій громадянського суспільства, які активно долучаються до реформи системи правосуддя.

Програма USAID «Нове правосуддя» підтримала Центр верховенства права Українського католицького університету у проведенні відкритих лекцій з верховенства права

Програма USAID «Нове правосуддя» підтримала Центр верховенства права Українського католицького університету у проведенні чергових відкритих лекцій з верховенства права у Києві та Львові. 18 квітня 2018 року Вікторія Пратт, професорка Школи права Ратгерс Державного університету штату Нью-Джерсі, колишня Голова Муніципального суду м. Ньюарк, штат Нью-Джерсі, США, виступила з лекцією на тему [«Процесуальна справедливість і повага до учасників провадження як шлях підвищення громадської довіри до правосуддя»](#). 24 травня 2018 року суддя Тімоті Тимкович, Голова Апеляційного суду десятого федерального округу США, представив свою презентацію на тему [«Важливість суддівського лідерства для забезпечення суспільної довіри та впевненості у судівництві»](#). Ці заходи сприяли підвищенню обізнаності про наскрізні питання правовладдя в контексті процесуальної справедливості та лідерства судді в підвищенні громадської довіри до судової влади.

Круглий стіл «Роль суду та громади у впровадженні відновного правосуддя, альтернативних видів покарань та ефективної ресоціалізації»

18 квітня 2018 року Програма USAID «Нове правосуддя» спільно з Міжвідомчою координаційною радою з питань правосуддя щодо неповнолітніх при Міністерстві юстиції провела круглий стіл «Роль суду та громади у впровадженні відновного правосуддя, альтернативних видів покарань та ефективної ресоціалізації». Експерт програми, професорка права Вікторія Пратт, колишня Голова Муніципального суду м. Ньюарк (штат Нью-Джерсі, США) виступила з презентацією [«Молодіжні суди та дисциплінарна відповідальність у школах»](#) і поділилася з учасниками досвідом того, як громада міста Ньюарк будувала більш дружню до дитини систему правосуддя, використовуючи інструменти відновного правосуддя. Крім того, вона пояснила, які види альтернативних до позбавлення волі покарань застосовують судді міста Ньюарк до неповнолітніх та на які критерії вони спираються при виборі міри покарання, яка б найкраще відповідала інтересам неповнолітнього. [Детальніше](#)

Конференція «Належне відправлення правосуддя – запорука громадської довіри до суду»

19-20 квітня 2018 року Програма USAID «Нове правосуддя» спільно з Вищою радою правосуддя, Радою суддів України та Державною судовою адміністрацією України провели конференцію «Належне відправлення правосуддя – запорука громадської довіри до суду». Конференція мала на меті визначити ключові складові сприйняття громадськістю судової влади та їх вплив на рівень довіри до суду; підкреслити важливість ефективного інформування суспільства про досягнення судової реформи; обговорити засоби налагодження конструктивного діалогу між судами та ЗМІ й ефективною комунікації судів з громадськістю; а також виробити рекомендації щодо комунікації результатів судової реформи, використовуючи сучасні комунікаційні стратегії та інструменти, для відновлення громадської довіри до суду та суддів. Учасники заходу ознайомились з досвідом експертів з США, Великобританії та Молдови, обговорили фактори, які впливають на рівень довіри суспільства до суду, та роль

Артскрайбери візображають зміст конференції «Належне відправлення правосуддя – запорука громадської довіри до суду» у Києві 19 та 20 квітня 2018 року. ФОТО: Програма USAID «Нове правосуддя»

взаємодії судів та ЗМІ в контексті формування сприйняття громадськістю судової влади та її репутації в суспільстві. Вони також дізналися про виклики щодо створення цікавих для аудиторії телепроектів про суд та як використовувати можливості соціальних медіа для підвищення рівня відкритості й прозорості судової влади. Крім цього програма заходу включала сесії з питань суддівського вбрання – мантиї - з презентацією зразків суддівських мантий з України та інших країн, архітектури будівель судів, а також впливу емоцій на ефективність роботи судді при відправленні правосуддя та їх ролі у формуванні сприйняття суддів громадянами. Участь у конференції взяли представники органів суддівського врядування та самоврядування, громадянського суспільства, правничих шкіл, аналітичних центрів, професійних правничих організацій, засобів масової інформації, а також архітектори, сценаристи, експерти з комунікацій та представники міжнародних донорських організацій, які підтримують реформи у секторі юстиції та розвиток незалежних ЗМІ в Україні.

[Матеріали конференції](#)

Запис онлайн-трансляції заходу: [перший день](#); [другий день](#)

Медіа-партнери – ЛІГА:ЗАКОН і ПРАВО.TV

Детальніше: [перший день](#); [другий день](#)

Конференція «Забезпечення якості юридичної освіти, університетська автономія та академічна свобода в контексті підготовки фахівців для правничої професії XXI сторіччя»

24-25 квітня 2018 року відбулася конференція «Забезпечення якості юридичної освіти, університетська автономія та академічна свобода в контексті підготовки фахівців для правничої професії XXI сторіччя», яку за підтримки Програми USAID «Нове правосуддя» та Координатора проектів ОБСЄ в Україні провели Міністерство освіти і науки та Міністерство юстиції у співпраці з Київським національним університетом ім. Тараса Шевченка. У своєму привітанні до учасників Джордж Кент, заступник Голови Місії Посольства США в Україні, зазначив: «Революція Гідності чотири роки тому чітко засвідчила прагнення українського суспільства зробити справедливість однаковою для всіх. Без справедливості немає гідності. Навчання високопрофесійних, ефективних суддів, адвокатів і прокурорів, які керуються принципами доброчесності та бажанням досягти справедливості, є критично важливим елементом, що дозволить втілити прагнення тих українців, які боролися та, на жаль, вмирали за право на краще майбутнє України. Воно також є не менш важливою умовою залучення іноземних інвестицій, які сформують нові робочі місця та захистять добробут України в майбутньому». Під час конференції українські урядовці, представники провідних українських та іноземних правничих шкіл, міжнародні експерти, лідери думок з академічного середовища, правничої професії та громадянського суспільства обговорили питання автономії закладів вищої освіти у її тісному зв'язку з поліпшенням загальної якості юридичної освіти та доступом до регульованих правничих професій, ознайомилися з методологіями та кращими практиками забезпечення якості юридичної освіти, а також розглянули сучасні тенденції та інновації у сфері юридичної освіти. Результатом обговорення стали рекомендації щодо просування реформи юридичної освіти у світлі міжнародних і європейських стандартів.

Учасники конференції щодо забезпечення якості юридичної освіти 24-25 травня 2018 року у Києві. ФОТО: Програма USAID «Нове правосуддя»

Матеріали конференції

[Матеріали конференції](#)

Запис онлайн-трансляції заходу: [перший день](#), [другий день](#)

Відбувся тренінг для голів судів «Особистість, довіра і лідерство»

22-24 травня 2018 року Програми USAID «Нове правосуддя» підтримала Національну школу суддів у проведенні тренінгу для голів судів з питань лідерства та управління «Особистість, довіра і

Учасники тренінгу «Особистість, довіра і лідерство» 22 травня 2018 року у Львові. ФОТО: Програма USAID «Нове правосуддя»

лідерство». Тренінг провела д-р Морін Коннер, професор Університету штату Мічиган. На запрошення програми перед учасниками також виступили один з лідерів судової системи США, суддя Тімоті Тимкович, голова Апеляційного суду 10-го федерального округу, та суддя Верховного Суду Ганна Вронська. Учасники розглянули складові поняття лідерства у контексті сучасного стану українського судочинства, ознайомилися з результатами міжнародних досліджень щодо характеристик лідерів та вчилися формувати спільне з колегами бачення розвитку суду, забезпечувати ефективну співпрацю персоналу та створювати робоче середовище, в якому заохочуватимуться інновації й впроваджуватимуться нові ідеї для вдосконалення роботи суду.

Проведено апробацію навчального курсу для кандидатів на посаду судді та новопризначених суддів «Бути суддею»

23-24 травня 2018 року Програма USAID «Нове правосуддя» спільно з Національною школою суддів України провели в Апеляційному суді Львівської області апробацію нового навчального курсу для кандидатів на посаду судді та новопризначених суддів «Бути суддею». В апробації взяли участь судді із п'яти західних регіонів України (Львівська, Закарпатська, Волинська, Рівненська та Івано-Франківська області). Захід мав на меті перевірити якість матеріалів нового навчального курсу «Бути суддею» та удосконалити його змістове наповнення з урахуванням пропозицій учасників, які вже мають певний стаж роботи суддею. На запрошення програми перед учасниками виступив Тімоті Тимкович, голова Апеляційного суду 10-го федерального округу США. Суддя Тимкович поділився досвідом перших років роботи на цій посаді та розказав, що вплинуло на його рішення стати суддею. Новий навчальний курс містить такі теми: пріоритети та виклики професії судді, цінності судді, етичні аспекти та репутація судді, образ та харизма судді, комунікативні навички та інші. Національна школа суддів планує запровадити цей курс у вересні поточного року, коли розпочнеться спеціальна підготовка для кандидатів на посаду судді.

Голова Апеляційного суду 10-го федерального округу США Тімоті Тимкович під час апробації навчального курсу «Бути суддею» 23 травня 2018 року у Львові. ФОТО: Програма USAID «Нове правосуддя»

Міжнародна конференція «Громадські центри сприяння доступу до правосуддя: міжнародний досвід та можливості для України»

30-31 травня 2018 року Програма USAID «Нове правосуддя» провела конференцію «Громадські центри сприяння доступу до правосуддя: міжнародний досвід та можливості для України». Громадські центри сприяння доступу до правосуддя (ГЦДП) – це нова для України модель співпраці між судовою владою, сектором юстиції та громадськістю, яка успішно реалізовується в багатьох країнах. Такі центри можуть надавати громадянам комплекс послуг, серед яких правова допомога, альтернативне вирішення спорів, громадська просвіта та інше, вони також підтримують ініціативи громадян щодо вдосконалення функціонування судів та інших державних установ сектору юстиції, розширення доступу до правосуддя, вирішення таких проблем громади, як прояви вуличної злочинності та домашнього насильства, торгівля людьми та ін. ГЦДП сприяють підвищенню довіри

громадян до судової влади та впевненості в ній через надання широких можливостей співпраці судів, суддів та працівників судової системи з представниками громад. Програма запросила представників ГЦПД з США та Сінгапуру, а також міжнародних експертів, що працюють над заснуванням та розвитком ГЦДП в країнах Центральної Америки, щоб ознайомити учасників конференції з міжнародним досвідом щодо створення та діяльності ГЦДП як ефективного механізму забезпечення доступу до правосуддя та поліпшення умов життя в громаді. Учасники конференції обговорили кращі практики та засвоєні уроки ГЦДП в різних країнах та вибрали найкращі приклади для впровадження в Україні. Крім того, українські партнери Програми USAID «Нове правосуддя», які розробляють концепції ГЦДП для України, представили їх для обговорення учасниками конференції та отримали рекомендації іноземних експертів. Участь у заході взяли представники Вищої ради правосуддя, Верховного Суду, Міністерства юстиції, Ради суддів, Державної судової адміністрації, Національної школи суддів, місцевих та апеляційних судів, органів місцевої влади та самоврядування, юридичних навчальних закладів, а також громадських організацій, міжнародних донорів та програм, що сприяють реформуванню судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів в Україні.

[Матеріали конференції](#)

Запис онлайн-трансляції заходу: [перший день](#), [другий день](#)

За підтримки USAID у Києві пройшов фестиваль «Я МАЮ ПРАВО!», присвячений дню захисту дітей

Відвідувачі фестивалю беруть участь у конкурсі «Знайомство з судом» 3 червня 2018 року в Києві. ФОТО: Програма USAID «Нове правосуддя»

3 червня 2018 року в Києві за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми «Нове правосуддя» та ЮНІСЕФ пройшов фестиваль «Я МАЮ ПРАВО!» з нагоди Міжнародного дня захисту прав дитини. Свято для дітей і дорослих організували Міністерство юстиції України спільно з Київською міською державною адміністрацією, Координаційним центром з надання правової допомоги, Головним територіальним управлінням юстиції у м. Києві, Київським палацом дітей та юнацтва, Національною поліцією України, Київським національним університетом ім. Тараса Шевченка та громадськими організаціями. Директор регіональної місії USAID Сюзан Фрітц взяла участь у святі. «Ми вітаємо зусилля уряду і громадянського суспільства у посиленні

фокусу на правах дитини і наданні юридичних послуг, які охороняють ці права», – наголосила Сюзан Фрітц. «Завдяки таким фестивалям діти можуть побачити, що юстиція і захист прав – це не якісь незрозумілі й абстрактні слова. Це те, що стосується кожного з них. Адже коли дитина з самого народження усвідомлює, що таке право і як його захищати – це дає нам шанс побудувати сильну демократичну, правову державу», - зазначив Міністр юстиції Павло Петренко. У рамках фестивалю на 15 локаціях для дітей та дорослих пройшли квести, ігри та вікторини на правову тематику, майстер-класи, безоплатні юридичні консультації та лекції про права дитини та кінопоказ. Програма USAID «Нове правосуддя» разом з волонтерами з сумської громадської організації «Бюро правничих комунікацій» провела конкурс «Знайомство з судом». Також під час фестивалю отримали грамоти та подарунки переможці Всеукраїнського конкурсу дитячих малюнків «Я маю право!».

В Києві відбулася міжнародна конференція «Тлумачення і застосування принципу верховенства права у Європейському Союзі та Україні»

8 червня 2018 року Програма USAID «Нове правосуддя» спільно з Українським вільним університетом (Мюнхен, Німеччина) та Університетом Людвіга Максиміліана (Мюнхен, Німеччина) провели міжнародну конференцію «Тлумачення і застосування принципу верховенства права у Європейському Союзі та Україні». Ця конференція продовжила обговорення, розпочате в Мюнхені у

лютому цього року, і мала на меті сприяти покращенню розуміння змісту принципу верховенство права як основи демократичного суспільства. Судді Верховного Суду, Конституційного Суду України та інших судів, представники установ судової влади – Вищої ради правосуддя, Ради суддів України, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів України, представники Верховної Ради України та Міністерства юстиції України, громадських організацій, правничих шкіл, аналітичних центрів, професійних правничих організацій, а також міжнародні експерти обговорили виклики тлумачення правовладдя у Європейському Союзі, а також застосування принципу верховенства права судами, в конституційному судочинстві та у виконавчому провадженні.

[Матеріали конференції](#)

[Детальніше](#)

18 управлінських команд з українських судів пройшли навчання з ефективного командного управління судом

12-14 червня 2018 року Програма USAID «Нове правосуддя» підтримала Національну школу суддів України і Державну судову адміністрацію України у проведенні семінару з метою зміцнення управлінських команд в судах України. 18 управлінських команд з голів судів і керівників апаратів навчалися ефективній командній роботі з управління судом. Ця пілотна програма була розроблена за участі Університету штату Мічиган (США), який має понад 20-річний досвід навчання з різних аспектів управління роботою суду. Її провели викладачі університету професор, доктор наук Морін Коннер та професор і проректор Теодор Каррі, які розробляли та впроваджували програми професійного розвитку як суддів, так і працівників апарату у багатьох країнах світу. Учасники семінару раніше пройшли навчання в рамках програми з судового адміністрування для 120 керівників апаратів судів та програми з питань лідерства для 80 голів судів, які також були розроблені та проведені за підтримки USAID й участі Національної школи суддів, Державної судової адміністрації та Університету штату Мічиган. Тепер вони отримали нові знання та покращили навички формування управлінських стосунків в командній роботі, лідерства, формування командної мотивації, стратегічного планування, орієнтованого на зміни, та впровадження інновацій. Вони також спільно напрацювали нові ідеї щодо удосконалення судового адміністрування.

Програма USAID «Нове правосуддя» підтримала пілотне запровадження нової моделі оцінювання якості правосуддя та роботи суду

20 червня 2018 року [Громадська організація \(ГО\) «Інститут судового менеджменту»](#) презентувала [результати пілотного запровадження моделі оцінювання якості правосуддя та роботи суду «Контрольний перелік»](#), яке здійснювалося за підтримки Програми USAID «Нове правосуддя». ГО «Інститут судового менеджменту» адаптувала «Контрольний перелік з підвищення якості правосуддя та роботи судів» Європейської комісії з ефективності правосуддя (CEPEJ) до реалій української судової системи та вперше в Україні та Європі провела пілотне дослідження з використанням «Контрольного переліку» на двох рівнях – суду та регіону. У фокусі дослідження, проведеного в березні 2018 року, було понад 100 судів та територіальні управління Державної судової адміністрації України у Львівській, Одеській, Хмельницькій областях та місті Києві. Під час заходу були представлені узагальнені результати дослідження, а також висновки та пропозиції щодо покращення якості функціонування судової системи України. За результатами їх обговорення учасники круглого столу напрацювали низку рекомендацій щодо подальшого запровадження «Контрольного переліку».

Програма USAID «Нове правосуддя»
Вул. Івана Франка, 36 , офіс 3, Київ, 01030
+38 (044) 581-3303
office@new-justice.com
www.newjustice.org.ua

Якщо Ви не бажаєте отримувати новини від нас, надішліть, будь ласка, цього листа на електронну скриньку ikuzmina@new-justice.com з темою "Видалити".